

Lausunto
13.6.2024

Viite: Puolustusvaliokunnan lausuntopyyntö 6.6.2024. HE 66/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi asevelvollisuuslain 32 ja 48 §:n muuttamisesta

Suomen Reserviupseeriliiton lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi asevelvollisuuslain 32 ja 48 §:n muuttamisesta (rajaturvallisuustilanteesta johtuva kertausharjoitus)

Suomen Reserviupseeriliitto ry (RUL) kiittää hallintovaliokuntaa mahdollisuudesta lausua otsikon mukaisesta aiheesta.

Muuttunut turvallisuuspoliittinen tilanne vaatii Suomelta laaja-alaista valmistautumista sekä lainsäädännön ja muun ohjeistuksen muuttamista nykyistä tilannetta vastaavaksi. Nato-jäsenyydellä on erittäin suuri merkitys Suomen turvallisuudelle, maanpuolustukselle ja puolustusyhteistyölle, mutta myös muun lainsäädäntömme ja ohjeistustemme on oltava valmiina tarvittaessa reagoimaan nopeastikin muuttuviin turvallisuuspoliittisiin tilanteisiin.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi asevelvollisuuslakia siten, että lain 48 §:ään lisättäisiin uusi Rajavartiolaitoksen alaisuuteen sijoitettuja reserviläisiä koskeva kertausharjoitusperuste. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi lain 32 §:ä siten, että rajaturvallisuuden välttämättömän ylläpitämisen perusteella pidettäviin kertausharjoituksiin olisi mahdollista määrätä Rajavartiolaitoksen alaisuuteen sijoitettuja reserviläisiä laissa säädettyä määräaika nopeammin Suomen turvallisuusympäristössä ilmenevän välttämättömän tarpeen sitä edellyttäessä. Kyseessä on siis nopeutetun kertausharjoituksiin käskemisen mahdollistaminen myös Rajavartioston reserviläisille rajatilanteen niin vaatiessa. Aikaisemmin vastaava käytäntö on ollut mahdollista Puolustusvoimien reserviläisten kohdalla Suomen turvallisuusympäristössä ilmenevän välittömän tarpeen sitä edellyttäessä.

Suomen Reserviupseeriliitto pitää molempia edellä esitettyjä muutoksia tarpeellisina ja perusteltuina. Reserviläisten suunniteltu, monipuolinen käyttö on lähtökohtaisesti kannatettavaa.

Liitto haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin esityksessä:

- Reserviläisiä voidaan määrätä vain sellaisiin tehtäviin, joihin he ovat saaneet riittävän koulutuksen varusmiesaikana tai kertausharjoituksissa.

- Koulutuksessa ja reserviläisten sitouttamisessa voidaan hyödyntää Maanpuolustuskoulutus MPK:n monipuolista koulutustarjontaa.
- Reserviläisillä on oltava käytössään tehtävien edellyttämä varustus, johon he ovat saaneet tarvittavan käyttökoulutuksen.
- Rajavartiolain mukaan asevelvollinen ei voi säädettyjä tehtäviä suorittaessaan kantaa mukanaan ampuma-asetta, koska tehtävät eivät saa lähtökohtaisesti olla sellaisia, joissa ampuma-asetta ylipäänsä tarvittaisiin. Nykyisessä turvallisuustilanteessa RUL ei näe perusteltuna ampuma-aseen kantamisen kategorista kieltoa. Mielestämme myös asevelvolliselle tulee mahdollistaa ampuma-aseen kantaminen. Edellytyksenä on riittävä koulutus aseiden käyttöön. Tältä osin esitämme, että pikaisesti selvitettäisiin mahdollisesti tarvittavat lisätoimivaltuudet asevelvollisille.
- Määräaika nopeampi kutsuminen kertausharjoituksiin turvallisuustilanteen niin vaatiessa on lähtökohtaisesti hyväksyttävää. Tällöin on kuitenkin varmistettava, että reserviläisellä on mahdollisuus järjestellä siviilielämän asiat kuntoon ennen harjoitusta.
- Kannatamme, että nopeinten palvelukseen tarvittavien reserviläisten kanssa tehtäisiin sopimuksia. Sopimuksen allekirjoittaneet reserviläiset pystyvät paremmin valmistautumaan hyvinkin nopeaan kertausharjoitukseen siirtymiseen.
- RUL muistuttaa, että tällä hetkellä meillä ei ole selkeää toimintatapaa, kuinka kertausharjoitusten aikana varmistetaan riittävä tuki reserviläisille kriittisten siviilielämän järjestelyiden kohdalla, esimerkiksi lastenhoito, jos on yksinhuoltaja tai vaihtoehtoisesti jos kaksi asevelvollista huoltajaa on yhtäaikaisesti kertausharjoituksissa.

RUL toivoo, että edellä mainitut asiat huomioidaan asian jatkokäsittelyssä. Liitto kannattaa esitettyjen lakikohtien hyväksymistä pikaisesti.

Suomen Reserviupseeriliiton puolesta

Aaro Mäkelä
Puheenjohtaja
Suomen Reserviupseeriliitto
aaro.makela@rul.fi
Puh. 050 5405 416

Janne Kosonen
Toiminnanjohtaja
Suomen Reserviupseeriliitto
janne.kosonen@rul.fi
Puh. 050 5810 819